

HET LAATSTE NIEUWS

ANGST, PIJN, STRESS, ZELFS HERSENSCHADE

'Het kind zal er zich niets van herinneren, de schade zal dus nihil zijn.' Het is hét excuus waar daders zichzelf mee uit de wind trachten te zetten, maar ook een misvatting die bij het publiek leeft. Want het tegendeel blijkt soms akelig waar. Zelfs zogenaamd onwetende baby's kunnen schade aan de hersenen oplopen door seksueel misbruik, wat ernstige impact kan hebben op hun psychologische ontwikkeling.

Opvallend onderzoek, onder meer van professor Adriaenssens en gebundeld door Child Focus, toont die impact. Dat vooral baby's kwetsbaar zijn, is niet verwonderlijk. De hersenen nemen nog enorm toe in omvang in het eerste levensjaar, de schakels tussen de zenuwcellen worden volop aangemaakt voor hun tweede verjaardag. De invloed van de omgeving is nog quasi allesbepalend. Een baby hoort een veilig en geborgen gevoel te krijgen, en sensitief te worden benaderd. Wie daarop inbeukt, maakt brokken.

Zizi

Misbruik is een grote bron van angst, pijn en stress. Een herhaaldelijk verhoogd stresshormoon kan bij baby's en jonge kinderen om te beginnen al leiden tot geheugenschade. Dit is net bij gerechtelijk onderzoek cruciaal. Maar zeggen 'dat het kind liegt' bij ondervraging, mag niet te snel gebeuren, zegt Mireille Merckx, één van de weinige kindergynaecologen in ons land die regelmatig wordt ingeschakeld door het Brusselse gerecht.

Zonder doktersjas en middels een heel voorzichtige aanpak, ziet zij bij de misbruikte kinderen die zij onderzoekt heel diverse reacties. "Sommige kinderen hebben een grote fobie voor alles wat er zich in de genitale sfeer afspeelt, wat bijvoorbeeld kan leiden tot zware constipatie. Ze gaan heftig tekeer bij een poging tot onderzoek. Andere reageren totaal apathisch, staren naar het plafond en ondergaan het onderzoek. Maar het gebeurt ook dat kinderen heel duidelijk zijn in hun taal. Hoor je 'il a mis son zizi dedans' uit de mond van een 3-jarige, dan is de kans groot dat het gebeurd is: op die leeftijd heeft een kind van zichzelf nog geen enkele seksuele connotatie."

"Ik heb al baby's gezien die positief testten op gonorrhoe. Maar dit wijst niet per definitie op seksueel misbruik, het is een bacterie die ook gewoon door contact bij de verzorging doorgegeven kan worden. De meeste kinderen zie ik ook niet in acute situaties. Maar sommigen herinneren zich dus erg nauwkeurig wat er gebeurd is."

Nachtmerries

Nog enkele wetenschappelijke vaststellingen uit de Child Focus-bundel: herhaalde agressie ondergaan op zeer jonge leeftijd beïnvloedt ook de hersengebieden die emoties en gedrag bepalen. Sommige slachtoffertjes worden, soms pas een heel stuk later, zeer koppig,

dwingend, hyperactief en agressief. Ze kampen met angst, isolatie, nachtmerries. Ze kunnen zelf overseksueel gaan reageren. Hun vertrouwen in andere 'opvoeders' én in zichzelf is geschonden. Doordat het langdurige misbruik hen in een constante vlucht/vecht-reflex bracht, maken ze later soms verkeerde associaties. Het kind gaat bijvoorbeeld zijn dader 'herkennen', terwijl het om compleet iemand anders gaat met toevallig hetzelfde kapsel. Kinderpsychiater Eric Schoentjens (UZ Gent): "Ook dat laatste is gebaseerd op een herinnering, die daarom niet per se door het kind zelf kan worden naverteld met een afgelijnd verhaaltje, maar die wel in het kind leeft. Maar zeer belangrijk om te vermelden is: niet alle kinderen die misbruikt zijn, hebben al deze symptomen. En ook: herstel is mogelijk."

"De zeer jonge kinderen hebben nog geen sterk ontwikkeld schuldgevoel, dat is een voordeel. Wat oudere slachtoffertjes immers vaak parten speelt, is dat ze denken dat ze het wel uitgelokt of verdiend zullen hebben, of dat ze niet genoeg tegengewerkt hebben en dat Sinterklaas hen dus door hun éigen schuld wel zal vergeten na dit alles. Dat hébben de jongste kinderen nog niet. Verder hangt de kans op herstel natuurlijk af van hoe erg een slachtoffertje precies misbruikt is, van de weerbaarheid eigen aan zijn karaktertje en van de reactie van de omgeving, met name de ouders."

Belangrijk is dat zij nu in de eerste plaats goed opgevangen worden. Kinderpsychiater Schoentjens: "Zij moeten over deze verschrikkelijke schok heen geholpen worden, zodat ze zo gauw mogelijk zelf, heel rustig en evenwichtig, weer dat veilige en geborgen gevoel aan hun kleintjes kunnen geven."

"LAAT DE MENSEN ZO'N DEGOUTANT FILMPJE ZIÉN"

Niet alleen het bezit en het verspreiden van kinderporno, maar ook het bewust bekijken ervan is strafbaar in ons land. "En toch worden nog te weinig initiatieven genomen om de verspreiding te stoppen", meent kinderpsychiater Peter Adriaenssens. "Misschien zou het goed zijn om de bevolking zo'n filmpje voor te schotelen. Opdat de mensen actie eisen."

België is één van de weinige landen in Europa met een solide wetgeving rond kinderporno. Ernaar kijken is deelnemen aan uitbuiting en strafbaar. Zet kinderporno aan tot kindermisbruik? "Wellicht wel", zegt Dirk Depover van Child Focus. "Al blijft er discussie over bestaan. Maar mensen die aangeklaagd worden voor zedenmisdrijven met kinderen, zijn niet zelden verzamelaars en verspreiders van beelden op het internet. Vraag blijft of het online misbruik het offline misbruik voorafgaat, dan wel omgekeerd."

Peter Adriaenssens vindt dat er nog te weinig wordt gedaan om de verspreiding van kinderporno tegen te gaan. "Onder andere omdat men het gewoon niet wéét. Weet Vlaanderen dat kinderen naalden in de kniegewrichten gestoken krijgen, opdat ze hun benen openhouden wanneer ze gepenetreerd worden? Weet Vlaanderen dat na de ontmaagding van een kind het meeste geld wordt geboden voor een zwanger kind? Opdat ook die baby voor de seksindustrie kan dienen? Soms denk ik dat het goed zou zijn de bevolking koudweg zo'n filmpje voor te schotelen. Een experiment wijst uit dat acht op de tien mensen fysiek misselijk worden bij het kijken naar kinderporno. Het zou bijzonder hard zijn, maar het zou misschien ook zodanig choqueren dat harde actie geëist wordt."